

**Administracinės atsakomybės
pokyčiai įsigaliojus
Administracinių nusižengimų
kodeksui**

Esminiai teisinio reguliavimo aspektai, bendri ATPK ir ANK

- 1) Administracinė atsakomybė pagal ANK traukiamas tik fizinis asmuo esant jo kaltei.
- 2) Kaip ir ATPK, naujame kodekse straipsnių dispozicijos konstruojamos atsižvelgiant į principą, kad už padarytą teisės pažeidimą asmeniui būtų taikoma administracinė atsakomybė pagal ANK numatytą pažeidimą, jei savo sudėtimi padarytas teisės pažeidimas neužtraukia baudžiamosios atsakomybės.
- 3) Pagrindine administracine nuobauda naujame ANK lieka pinigine buda.
- 4) Išlieka nuostata, jog nepilnamečiams pažeidėjams nuo 16 iki 18 metų skiriama ne daugiau kaip pusė baudos
- 5) ANK specialiojoje dalyje baudų dydžiai nurodomi nustatant minimalią ir maksimalią baudas.
- 6) Įvairiems viešojo administravimo subjektams paliekama teisė nagrinėti administracinius nusižengimus ne teismo tvarka ir skirti administracines nuobaudas.

Administracinės nuobaudos ir administracinio poveikio priemonės

Padariusiam administracinį nusižengimą asmeniui gali būti skiriamos šios administracinės nuobaudos:

- įspėjimas. Įspėjimas yra oficialus rašytinis fizinio asmens padarytos veikos pasmerkimas Administracinių nusižengimų kodekso specialiojoje dalyje numatytais atvejais;

- bauda. Asmeniui gali būti skiriama ne mažesnė negu dešimt ir ne didesnė negu šeši tūkstančiai eurų bauda.

- viešieji darbai. Viešieji darbai yra neatlygintini visuomenei naudingi darbai, skiriami kaip alternatyvi administracinė nuobauda vietoj baudos ar jos dalies.

Administracinės nuobaudos ir administracinio poveikio priemonės

Administracinės nuobaudos paskirčiai įgyvendinti asmeniui kartu su administracine nuobauda gali būti skiriamos šios administracinio poveikio priemonės:

- 1) asmeniui suteiktos specialiosios teisės atėmimas;
- 2) turto konfiskavimas;
- 3) įpareigojimas dalyvauti alkoholizmo ir narkomanijos prevencijos, ankstyvosios intervencijos, sveikatos priežiūros, resocializacijos, bendravimo su vaikais tobulinimo, smurtinio elgesio keitimo ar kitose programose (kursuose);
- 4) draudimas lankytis viešosiose vietose vykstančiuose renginiuose.

Administracinių nuobaudų skyrimo terminas

Administracinė nuobauda gali būti paskirta ne vėliau kaip per dvejus metus nuo administracinio nusižengimo padarymo dienos, o trunkamojo administracinio nusižengimo atveju – per dvejus metus nuo jo paaiškėjimo dienos.

ATPK buvo nustatytas vienerių metų terminas.

Administracinio nusižengimo protokolo surašymas

Administracinio nusižengimo protokolas surašomas dalyvaujant administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui.

ANK kaip ir ATPK kai nusižengimas užfiksuotas ne asmens, įtariamo administracinio nusižengimo padarymu, akivaizdoje, protokolą leidžiama surašyti asmeniui nedalyvaujant.

Pvz. ANK 264 straipsnio 1 ir 2 dalyse (transporto priemonių važiavimas ar stovėjimas pažeidžiant nustatytus reikalavimus), 278 straipsnio 2 dalyje, 282 straipsnyje, 415 straipsnio 1 dalyje, 416 straipsnyje, 417 straipsnio 1 dalyje (kelio ženkle „Eismo juosta maršrutiniam transportui“ ir (arba) važiavimo „A“ raide pažymėta eismo juosta reikalavimų pažeidimas), 2 dalyje, 3 dalyje (draudimo vairuotojams naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis, kai jomis naudojamosi rankomis, išskyrus atvejus, kai stovinčios transporto priemonės variklis išjungtas, nesilaikymas).

ANK suteikia teisę surašyti administracinio nusižengimo protokolą administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui nedalyvaujant ir tuo atveju kai administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo ne mažiau kaip du kartus šaukiamas neatvyko ir nedalyvavo surašant protokolą.

ANK numatyta griežtesnė atsakomybė už kai kuriuos Kelių eismo taisyklių pažeidimus

Už transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu neapdraustų transporto priemonių vairavimą ANK sancijoje numatyta bauda vairuotojams nuo 50 iki 100 eurų (ATPK nuo 23 iki 34 eurų). Be to, ANK numatyta atsakomybė ir už pareigos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu apdrausti viešajame eisme dalyvaujančias transporto priemones nevykdymą atsakingiems už privalomojo draudimo sutarties sudarymą asmenims (fiziniams asmenims– nuo 60 iki 120 eurų, juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 120 iki 240 eurų).

Už leistino greičio viršijimą daugiau kaip 30 km/val., ANK numato privalomai skirti teisės vairuoti transporto priemonių atėmimą ne tik pradedantiesiems vairuotojams, bet ir transporto priemonių, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė negu 3,5 t arba kuriose yra daugiau kaip 9 sėdimos vietos, taip pat motociklų vairuotojams.

Už greičio viršijimą daugiau kaip 50 km/val. - vairuotojams privalomai skiriamas teisės vairuoti transporto priemones atėmimas, ir 550 eurų bauda.

ANK numatyta griežtesnė atsakomybė už kai kurias Kelių eismo taisyklių pažeidimus

Už Kelių eismo taisyklėse nustatyto draudimo vairuotojams naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis nesilaikymą, numatyta nauda nuo 60 iki 90 eurų (ATPK nuo 28 iki 86 eurų).

Taip pat griežtesnė atsakomybė numatyta ir už pavojingą vairavimą, lenkimą vietose, kuriose pagal Kelių eismo taisykles draudžiama lenkti, įvažiavimą į priešpriešinio eismo juostą pažeidžiant Kelių eismo taisyklių reikalavimus, vairavimą neteisėtai organizuotose transporto priemonių lenktynėse. Už šiuos administracinius nusižengimus skiriama bauda nuo 170 iki 230 eurų ir privalomai atimama teisė vairuoti transporto priemones nuo 3 iki 6 mėnesių.

Pagal ANK atsakomybė neblaiviems vairuotojams taikoma atsakomybė tik nustačius ne daugiau negu 1,5 promilės neblaivumą. Asmenims, vairavusiems transporto priemones, arba tiems, kas mokė praktinio vairavimo būdamas neblaivus, kai jo kraujyje nustatyta daugiau, negu 1,5 promilės alkoholio koncentracija taikoma baudžiamoji atsakomybė – bauda arba areštas, arba laisvės atėmimas iki 1 metų.

Griežtesnė atsakomybė nustatyta už vengimą pasitikrinti blaivumą ar apsvaigimą. Numatyta bauda nuo 1000 iki 2000 eurų (ATPK - 860 eurų) su teisės vairuoti transporto priemones atėmimu iki 4 metų.

Administracinio nurodymo taikimo institutas

ANK praplėstas administracinio nurodymo, t.y. pasiūlymo susimokėti pusę sankcijoje numatytos minimalios piniginės baudos ir kai straipsnio sankcijoje už atitinkamą nusižengimą numatytas specialiosios teisės atėmimas sutikti su minimaliu teisės atėmimo terminu už pirmą kartą per metus padarytą administracinį nusižengimą, taikymo galimybės.

Asmeniui administracinio nurodymo institutas gali būti taikomas jeigu už administracinį nusižengimą nustatyta mažesnė negu 1500 eurų maksimali bauda ir kai pažeidėjas sutinka su minimaliu teisės atėmimo terminu. Tokia tvarka netaikoma, jei asmuo administracinį nusižengimą padarė būdamas neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių medžiagų, jei per metus padarė pakartotinį administracinį nusižengimą, numatytą tame pačiame šio kodekso straipsnyje, administracinis nusižengimas sukėlė nežymų sveikatos sutrikdymą; taip pat administraciniu nusižengimu padaryta turtinė žala, kuri nėra visiškai atlyginta; kai už asmens padarytą pažeidimą nustatytas privalomas turto konfiskavimas; kai asmuo padarė pažeidimą, susijusį su specialia teise, neturėdamas šios teisės ir kai asmuo yra padaręs du ar daugiau su transporto eismo sauga susijusių administracinių nusižengimų, kurių duomenys gauti iš stacionarių ar mobiliųjų teisės pažeidimų fiksavimo sistemų.

Nurodymas bus laikomas įvykdytu sumokėjus pusę minimalios baudos ir grąžinus vairuotojo pažymėjimą.

Teisės vairuoti transporto priemones atėmimo vykdymo tvarka

1. Teisės vairuoti transporto priemones atėmimas vykdomas paimant vairuotojo pažymėjimą.

2. Asmuo, kuriam paskirtas teisės vairuoti transporto priemones atėmimas, nutarimo įsiteisėjimo dieną, o kai teisė vairuoti transporto priemones atimama dėl vairavimo, kai tai darė neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų asmuo, dėl vengimo pasitikrinti neblaivumą, apsvaigimą dėl alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo po veikos padarymo ar iki jos aplinkybių nustatymo, – nutarimo atimti šią teisę priėmimo dieną (jei vairuotojo pažymėjimas nebuvo paimtas šio kodekso 602 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka) privalo institucijai, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą, o kai nutarimas priimtas ne teismo tvarka, – nutarimą priėmusiai institucijai pateikti vairuotojo pažymėjimą, kuris perduodamas teisę vairuoti transporto priemones suteikiančiai institucijai.

3. Jeigu vairuotojas, iš kurio atimta teisė vairuoti transporto priemones, nustatytu laiku vairuotojo pažymėjimo nepateikia, teisės vairuoti transporto priemones atėmimas pratęsiamas tiek, kiek laiko nebuvo pateiktas vairuotojo pažymėjimas.

Teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo vykdymo terminų nustatymas

1. Transporto priemonių vairuotojams, kurie padarė administracinį nusižengimą būdami neblaivūs ar apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų arba kurie vengė pasitikrinti dėl neblaivumo ar apsvaigimo, vartojo alkoholį, narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas po eismo įvykio iki jo aplinkybių nustatymo, specialiosios teisės atėmimo terminas skaičiuojamas nuo asmens specialiąją teisę patvirtinančio dokumento paėmimo šio kodekso 602 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.
2. Asmenims, kurie laiku įvykdė administracinį nurodymą grąžinti specialiąją teisę patvirtinančius dokumentus, taip pat asmenims, kurie nelaukdami priimto nutarimo atimti specialiąją teisę įsiteisėjimo dienos grąžino institucijai, kurios pareigūnas surašė administracinio nusižengimo protokolą su administraciniu nurodymu ar atliko administracinio nusižengimo tyrimą ir surašė administracinio nusižengimo protokolą, o kai nutarimas priimtas ne teismo tvarka, – nutarimą priėmusiai institucijai specialiąją teisę patvirtinantį dokumentą, specialiosios teisės atėmimo terminas skaičiuojamas nuo grąžinto dokumento gavimo institucijoje dienos.
3. Dėl teisės vairuoti ir vairuotojo pažymėjimo grąžinimo vairuotojai turi kreiptis ne į policiją, o į VĮ „Regitra“.

PABAIGAI

ATPK 127 str. buvo numatyta atsakomybė už Kelių eismo taisyklių pažeidimą, sukėlusį nežymų sveikatos sutrikdymą, arba nulėmusi turto sugadinimą.

Pagal ANK, sukėlus eismo įvykį, kurio metu buvo sugadinta kita transporto priemonė ar turtas, asmuo traukiamas atsakomybėn už pažeidimą, dėl kurio įvyko eismo įvykis.

ATPK 329 str. buvo numatyta galimybė asmeniui, praėjus pusei teisės atėmimo termino, kreiptis į instituciją, kuri atėmė teisę vairuoti, dėl teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo termino sutrumpinimo.

ANK tokios galimybės nesuteikia.

Kelių transporto priemonių vairuotojams, kurie pažeidė Kelių eismo taisykles, kai už nusižengimą numatytas teisės vairuoti atėmimas, laikinieji leidimai vairuoti transporto priemones neišduodami.